

3.4.7 Sjøkreps

De relativt små, norske fangstene av sjøkreps har minnet jevnt de siste årene. De internasjonale fangstene fra Skagerrak, Kattegat og Norskerenna, som har vært på over 5.000 tonn siden 1998, har ligget på et lavere nivå i 2003 og 2004, hovedsakelig pga. lavere fangster i Skagerrak og Kattegat.

Guldborg Søvik

guldborg.soevik@imr.no

Fram til 1990 ble størsteparten av sjøkrepsfangstene tatt i Skagerrak. Fra 1993–1994 økte sjøkrepsfisket i Nordsjøen, og de siste årene har fangstene her vært av samme størrelsesorden som i Skagerrak. Særlig i Skagerrak er det for en stor del reketralere som har krepsetraling som alternativ beskjeftigelse. Mengden ilandbrakt sjøkreps kan derfor også være en indikasjon på situasjonen i rekefisket. I 1998 var fartøkvotene for reke delt på tre perioder, derfor la noen reketralere om til krepsetraling da rekevoten var oppfisket. Dette førte til økt fangst i 1998 (Tabell 3.4.7.1). De siste årene har flere fartøyer gått over til mer permanent sjøkrepsraling.

Lengdefordelinger fra norskekysten og fra bankene i sør- og vestkanten av Norskerenna tyder på et mindre fiskepress her enn i det østlige Skagerrak og Kattegat, hvor danskene og svenskene har et intensivt fiske med en samlet årlig fangst på over 3.500 tonn. De norske kystarealene med gode forhold for sjøkreps er relativt små.

Det største potensialet for utvidelser er derfor på sør- og vestsiden av Norskerenna i Nordsjøen hvor fangsttabeller viser brukbare fangster.

De seks siste årene har fangstene i dette området har ligget på rundt 1.000 tonn (Tabell 3.4.7.1). Danske fiskere har i økende grad hentet sine sjøkrepsfangster fra norske farvann, i den grad at det langt overskrider det norske fisket. Norske fangster har derimot minnet både i Norskerenna og i Skagerrak/Kattegat. Noen få norske båter har spesialisert seg på sjøkrepsfiske sør for Norskerenna, og i 2004 og 2005 ble det tatt henholdsvis 13 og 27 tonn i Nordsjøen. Et lite fiske av skotske trålere i Norskerenna tok seg noe opp i 2001 og 2002, men har minnet betraktelig de tre siste årene. Lønnsomheten i krepsefisket er avhengig av bifangst av konsumfisk, og trolig har innsatsen til de skotske fiskerne gått betydelig ned i Norskerenna siden de ikke har hatt torskekvoter der.

ICES regner med at de fleste sjøkrepsbestandene i Europa er sterkt beskattet. Det er bare på Fladengrunn og i norsk sone i Nordsjøen at det er et potensial for økt fangst.

Nephrops

The Norwegian catches have decreased in later years. The Danish catches in the Norwegian Deeps remain at a high level, but have decreased some in later years. The stock in the Norwegian Deeps is considered to be underexploited.

SJØKREPS

Nephrops norvegicus

- ▶ **Leveområde:** På fast leirbunn hvor sjøkrepsen kan grave sine huler opptil en halv meter ned i sedimentet.
- ▶ **Størrelse ved kjønnsmodning:** 28 mm ryggskjoldlengde, alder ukjent.
- ▶ **Maksimal alder:** Ingen individuelle aldersbestemmelser. På bakgrunn av lengdefordelinger har man delt inn i 12–14 "aldersgrupper".
- ▶ **Maksimal størrelse:** Sjelden over 70 mm ryggskjoldlengde (fra bakkant av øyehulen langs midten til bakkant av ryggskjoldet), dvs. 21 cm total lengde.
- ▶ **Særtrekk:** Sjøkreps lever store deler av døgnet nede i hulene sine. Ved å bevege haleføttene setter de i gang gjennomstrømming av vann i hulene og kan på den måten få tak i små krepse dyr og børstemark som er deres hovednæring.
- ▶ **Gjennomsnittlig norsk fangstverdi:** 2000–04 er 18 mill. kr, og 15 mill. kr i 2004.

Tabell 3.4.7.1

Landet fangst av sjøkreps (tonn) fordelt på land og område, 1991–2005.
Landed catch of Norway lobster (tonnes) by country and area, 1991–2005.

	Skagerrak/Kattegat				Norskerenna			Totalt
	Danmark	Sverige	Norge	Tyskland	Danmark	Norge	UK	
1991	2824	1219	195		70	102		4410
1992	2052	749	111		66	83		3061
1993	2250	859	100		220	102	16	3547
1994	2049	763	62		584	165	10	3633
1995	2419	918	90	1	418	74	2	3922
1996	2844	1034	101	1	868	82	10	4940
1997	2959	1130	117	5	689	64	7	4971
1998	3541	1319	184	12	743	91	4	5894
1999	3486	1243	214	6	972	144	13	6078
2000	3325	1197	181	7	871	147	33	5761
2001	2880	1037	138	1	1026	112	53	5247
2002	3293	1032	116	7	1043	121	52	5664
2003	2757	898	99	12	996	100	14	4876
2004	2955	903	95	12	835	80	6	4886
2005	2774		54			76		

Kilde: ICES, Fiskeridirektoratene i Norge og Danmark, Sveriges Fiskeriverk og Fisheries Research Services (Scotland). Tallene for 2004 og 2005 er foreløpige.